

Роз'яснення щодо застосування міжнародного стандарту ISO 20022 для безготівкових розрахунків в національній валюті.

I. Загальні положення.

1. Цей документ носить рекомендаційний характер та розроблений для розуміння працівниками надавача платіжних послуг, які задіяні в процесах ініціювання та виконання платіжних операцій (наприклад: операціоніст; бухгалтер) та користувачами, які задіяні в процесі ініціювання платіжних операцій (наприклад: бухгалтер юридичної особи; особа, яка веде бухгалтерський облік ФОП) загальних положень використання методології стандарту ISO 20022 «Фінансові послуги – Універсальна схема повідомлень фінансової індустрії» для безготівкових розрахунків в національній валюті.

Для більш глибокого вивчення та розуміння методології стандарту ISO 20022, та використання його, в роботі фахівцями, до обов'язків яких належить побудова бізнесових або технологічних процесів та розроблення відповідного програмного забезпечення систем автоматизації надавачів платіжних послуг, використовуються документи щодо імплементації та впровадження стандарту ISO 20022 у платіжній інфраструктурі України, що затверджені Рішенням Ради Платіжної організації системи електронних платежів Національного банку України та розміщені на сторінці офіційного інтернет-представництва Національного банку України за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/payments/project-iso20022>.

2. Цей документ створено на виконання постанови Правління Національного банку України від 16.09.2021 № 93 «Про затвердження міжнародного стандарту ISO 20022 у платіжній інфраструктурі України».

Документ роз'яснює загальні положення описані в документах Національного банку України з питань імплементації стандарту ISO 20022 та окремі норми, встановлені в нормативно-правових актах Національного банку України з питань здійснення безготівкових розрахунків в національній валюті користувачів платіжних послуг, та виконання міжбанківських платіжних операцій в національній валюті.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220
від 21.07.2022 10:18

3. Стандарт ISO 20022 «Фінансові послуги – Універсальна схема повідомлень фінансової індустрії» був прийнятий міжнародною організацією зі стандартизації.

4. Стандарт ISO 20022 – методологія опису бізнес-процесів, що супроводжуються обміном електронними фінансовими повідомленнями, та проектування схем і форматів цих повідомлень. Методологія стандарту ISO 20022 передбачає проектування технологічно нейтральних форматів та схем обміну електронних повідомлень, що забезпечує високий рівень операційної сумісності між різними автоматизованими системами, які обробляють повідомлення, що спроектовані за цією методологією. Результатом застосування методології ISO 20022 є побудова формалізованого опису бізнес-процесів і створення форматів та схем обміну електронними повідомленнями, що забезпечують реалізацію бізнес-процесів.

5. Запровадження методології міжнародного стандарту ISO 20022 в національну платіжну систему, направлено на досягнення цілей щодо ефективної взаємодії учасників процесу ініціювання та виконання платіжних операцій, приведення до єдиного стандарту обміну даними та їх структурування, що оптимізує процес супроводу, автоматизації та оброблення даних, збільшенню об'ємів операцій, що обробляється без збільшення штату працівників, зменшенню операційного ризику при виконанні операцій та в подальшому, спрощенню інтеграції національної платіжної системи до міжнародних платіжних систем.

6. Запровадження стандарту ISO 20022 розглядається, як трансформація (перехід) від раніше використовуваних, в безготівкових розрахунках, розрахункових документів¹ до електронних повідомлень, що відповідають стандарту ISO 20022. Така трансформація дає змогу зафіксувати набір повідомлень, якими обмінюються учасники на кожній ланці ланцюга обміну електронними повідомленнями, структуру самих повідомлень, структуру кодів помилок та змістовне навантаження кожного реквізиту в повідомленні.

7. Цей документ роз'яснює порядок можливих дій платників, отримувачів і стягувачів (клієнтів) та надавачів платіжних послуг (агентів) при ініціюванні та виконанні платіжних операцій з використанням електронних повідомлень стандарту ISO 20022.

¹ Відповідно до норм ЗУ «Про платіжні послуги» документом, яким ініціатор надає розпорядження агенту на виконання платіжної операції є платіжна інструкція. Враховуючи це, в розрахунках, які відбуваються через систему СЕП, розрахункові документи (платіжне доручення, меморіальний ордер, платіжна вимога...) не використовуються.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

8. Агент, який прийняв рішення не використовувати на рівні «клієнт-агент»² та на рівні здійснення внутрішніх операцій, електронні повідомлення стандарту ISO 20022, а використовує власні формати обміну даними, має забезпечити доставляння до клієнтів, яких він обслуговує, всіх даних кінцевим отримувачем яких є клієнт, у формі та спосіб визначений у відповідному договорі між агентом та клієнтом.

9. Агент, для здійснення та відображення внутрішніх операцій може використовувати власні формати даних.

10. Перелік електронних повідомлень стандарту ISO 20022, які може використовувати клієнт, зазначається у договорі між агентом та клієнтом.

11. З набуттям чинності Закону України «Про платіжні послуги» небанківським надавачам платіжних послуг, що відповідно до цього Закону отримали право на надання фінансових платіжних послуг, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 5, надано право відкривати та обслуговувати платіжні рахунки³ користувачів (для цілей цього документа термін користувач замінюється терміном клієнт).

12. Для цілей цього документу, термін агент застосовується для: банків, небанківських надавачів платіжних послуг та Державної казначейської служби України.

13. Електронні повідомлення, що відповідають стандарту ISO 20022, використовуються, в обов'язковому порядку, для забезпечення виконання платіжних операцій, які здійснюються через Систему Електронних Платежів (СЕП), відповідно до правил функціонування цієї системи.

14. Структури електронних повідомлень, специфікації до них, довідники кодів ISO 20022, що використовуються під час оброблення повідомлень, та значення цих кодів розміщено на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку (далі – офіційний сайт Національного банку).

² Таке рішення дозволяється прийняти агенту, лише на першому етапі впровадження стандарту ISO 20022, в подальшому агенти мають забезпечити, на рівні «клієнт-агент», використання електронних повідомлень стандарту ISO 20022.

³ платіжний рахунок – рахунок, що відкривається небанківським надавачем платіжних послуг користувачу на договірній основі виключно для цілей виконання платіжних операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України. Користувачу, на ім'я якого відкритий платіжний рахунок, мають бути доступними такі послуги, що стосуються його платіжного рахунку: зарахування коштів на платіжних рахунок; видача готівкових коштів із платіжного рахунку; виконання платіжних операцій.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

15. Структура електронного повідомлення містить обов'язкові реквізити, які мають бути заповнені і необов'язкові реквізити, які можуть залишатися незаповненими.

16. В цьому документі терміни вживаються в такому значенні:

1) агент – надавач платіжних послуг, у якому відкритий рахунок клієнта (платника/отримувача/стягувача) для виконання платіжних операцій. До агентів належать банки, небанківські надавачі платіжних послуг та Державна казначейська служба України;

2) агент платника – надавач платіжних послуг, який обслуговує рахунок платника;

3) агент отримувача – надавач платіжних послуг, який обслуговує рахунок отримувача та/або стягувача;

4) бізнес-модель - опис процесу, який включає в себе опис бізнес-ролей, учасників, послідовність виконання бізнес-процесів та порядку обміну електронними повідомленнями ISO 20022 між учасниками⁴;

5) бізнес-роль - роль, яку виконує клієнт або агент, що задіяні в конкретному процесі, а саме це відповідність дій, об'єднаних спільними функціями;

6) ініціатор – особа, яка на законних підставах ініціює платіжну операцію шляхом формування та/або подання відповідної платіжної інструкції/платіжного повідомлення, у тому числі із застосуванням платіжного інструменту. До ініціаторів можуть належати платник, отримувач, стягувач, надавач послуг з ініціювання платіжної операції, та особа, яка на законних підставах ініціює платіжну операцію від імені/за платника;

7) електронне повідомлення - структуровані дані в електронному вигляді, які формуються, передаються та обробляються на основі методології міжнародного стандарту ISO 20022;

8) клієнт – фізична особа або юридична особа, яка отримує чи має намір отримати платіжну послугу в агента, як платник або отримувач/стягувач. Для цілей

⁴ Бізнес-моделі процесів описані в документах з імплементації стандарту ISO 20022, що розміщені на Офіційному сайті Національного банку.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

цього документа, під терміном клієнт розуміється і користувач⁵, який обслуговується в агента, який є небанківським надавачем платіжних послуг;

9) ланцюг проходження електронного повідомлення – шлях, який проходить електронне повідомлення від моменту його формування до кінцевого отримання;

10) отримувач – особа, на рахунок якої зараховується сума платіжної операції;

11) отримувач фактичний - особа, якій повинні бути передані кошти отримувачем, і яка не є власником рахунку, на який зараховуються кошти (далі – фактичний отримувач);

12) платіжна інструкція – розпорядження ініціатора агенту щодо виконання платіжної операції;

13) платіжна операція – будь-яке внесення, переказ або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і отримувачем, які є підставою для цього. Для цілей цього документа, платіжна операція розглядається лише в контексті переказу коштів;

14) платіжне повідомлення – електронне повідомлення, яке містить платіжну інструкцію, відповідно до якої здійснюється платіжна операція з переказу коштів. Платіжне повідомлення може містити, як одну так і більше ніж одну, платіжну інструкцію;

15) платник – особа, з рахунку якої ініціюється платіжна операція на підставі платіжної інструкції;

16) платник фактичний - особа, грошові зобов'язання якої виконуються платником, шляхом здійснення переказу з рахунку платника (далі – фактичний платник);

17) посередник – агент, який задіяний в ланцюгу проходження електронного повідомлення, при цьому не є агентом платника та/або агентом отримувача;

⁵ Користувач – термін, відповідно до ст. 1 Закону України «Про платіжні послуги».

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

18) рівень «клієнт-агент» - це обмін повідомленнями між клієнтом та агентом, який обслуговує рахунок клієнта, та проведення платіжних операцій безпосередньо за рахунком клієнта;

19) рівень «агент-агент» - це обмін повідомленнями між агентами/платіжною системою та проведення платіжних операцій, в тому числі клієнтів, за рахунками, що відкриваються одним агентом іншому агенту;

20) статус електронного повідомлення – результат оброблення повідомлення. Результатом процесу може бути, як позитивний статус (процес оброблення повідомлення пройшов успішно) так і негативний статус (процес оброблення повідомлення пройшов не успішно).

Інші терміни, що вживаються в цьому документі, застосовуються в значеннях, визначених законодавством України.

17. Агент здійснює обслуговування клієнтів на підставі відповідних договорів та своїх внутрішніх документів з питань здійснення безготівкових розрахунків.

18. Взаємовідносини між агентами, під час здійснення платіжних операцій, регулюється договорами, укладеними відповідно до законодавства України.

19. Агент платника приймає до виконання платіжну інструкцію (паперовий носій)/платіжне повідомлення (платіжна інструкція в електронному вигляді), що надійшла(-о) до нього протягом операційного часу.

Агент самостійно встановлює тривалість операційного часу.

Агент платника приймає до виконання платіжну інструкцію/платіжне повідомлення, що надійшла(-о) до нього після закінчення операційного часу, не пізніше наступного операційного дня.

Агент платника та платник мають право передбачити у договорі інший, ніж встановлений в абзацах першому та третьому цього пункту документа, строк (день) прийняття до виконання платіжної інструкції/платіжного повідомлення.

Агент платника, який є банком, зобов'язаний забезпечити виконання платіжної операції з рахунку платника та свого кореспондентського рахунку протягом операційного дня, в який прийнято до виконання платіжну інструкцію/платіжне повідомлення, або в інший строк визначений договором, якщо рахунок отримувача відкрито у іншого агента.

Агент платника, який є небанківським надавачем платіжних послуг, зобов'язаний забезпечити виконання платіжної операції з рахунку платника,

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

протягом операційного дня, в який прийнято до виконання платіжну інструкцію/платіжне повідомлення, якщо інше не встановлено договором.

20. Агент, що є посередником в ланцюгу проходження платіжного повідомлення, зобов'язаний забезпечити виконання платіжної операції зі свого рахунку (кореспондентського рахунку) та рахунку агента платника (розрахункового рахунку) протягом операційного дня, в який було отримано платіжне повідомлення від агента платника.

21. Агент платника приймає до виконання платіжні інструкції/платіжні повідомлення клієнтів відповідно до черговості їх надходження (крім випадків, установлених законом) та виключно в межах залишку коштів на рахунку платника на момент надходження платіжної інструкції (крім платіжних інструкцій стягувача).

Агент платника може виконувати платіжні інструкції платника з урахуванням сум, що надходять на рахунок платника протягом операційного дня (поточні надходження) або за рахунок наданого платнику кредиту, якщо ці умови визначено у відповідному договорі.

22. Агент має право ініціювати платіжні інструкції з переказу коштів, що внесені готівкою, до каси цього агента різними платниками, для переказу коштів на рахунок одного отримувача, відповідно до укладених договорів між агентом та отримувачем. В такому разі, агент може формувати одне платіжне повідомлення «Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів, рас.008» (далі - рас.008), яке обов'язково має містити окремі платіжні інструкції кожного платника.

У платіжному повідомленні рас.008, що сформоване агентом, для переказу коштів, які були внесені готівкою до каси агента, агент зазначається як платник, а особа, яка внесла готівкові кошти до каси агента, зазначається, як фактичний платник.

23. Реквізитний склад повідомлень, правила заповнення реквізитів, правила заповнення кодів, правила контролю та алгоритми оброблення визначаються Національним банком у відповідній технологічній документації щодо функціонування СЕП.

Повідомлення можуть містити реквізити, які заповнюються в кодованій формі. Коди надаються в Довідниках ISO 20022, що пропонуються для використання в Україні і які є частиною загальних Довідників External Code Sets, розроблених системою SWIFT для повідомлень стандарту ISO 20022.

Національний банк розміщує технологічну документацію щодо функціонування СЕП на сторінках офіційного інтернет-представництва Національного банку.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

II. Ініціювання та виконання кредитового переказу.

24. Базові бізнес-моделі кредитового переказу коштів з ініціативи платника, з використанням стандарту ISO 20022, описано в документі «Імплементація стандарту ISO 20022 в Україні. Кредитовий переказ на базі міжнародного стандарту ISO 20022», який розміщено на офіційному сайті Національного банку України.

25. Перелік електронних повідомлень, які використовуються для кредитового переказу:

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Рівень використання
pain.001	CustomerCreditTransferInitiation	Ініціювання платіжної інструкції клієнтом	клієнт-агент
pain.002	CustomerPaymentStatusReport	Звіт про статус платіжної інструкції/ повідомлення клієнта	клієнт-агент
pacs.002	FIToFIPaymentStatusReport	Звіт про статус на рівні агентів	агент-агент
pacs.008	FIToFICustomerCreditTransfer	Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів	агент-агент
pacs.009	FinancialInstitutionCreditTransfer	Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів	агент-агент
camt.052	BankToCustomerAccountReport	Звіт за рахунком	клієнт-агент агент-агент
camt.053	BankToCustomerStatement	Виписка за рахунком	клієнт-агент агент-агент
camt.054	BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку	клієнт-агент агент-агент
camt.060	AccountReportingRequest	Запит на створення звіту або виписки за рахунком або повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку	клієнт-агент агент-агент

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

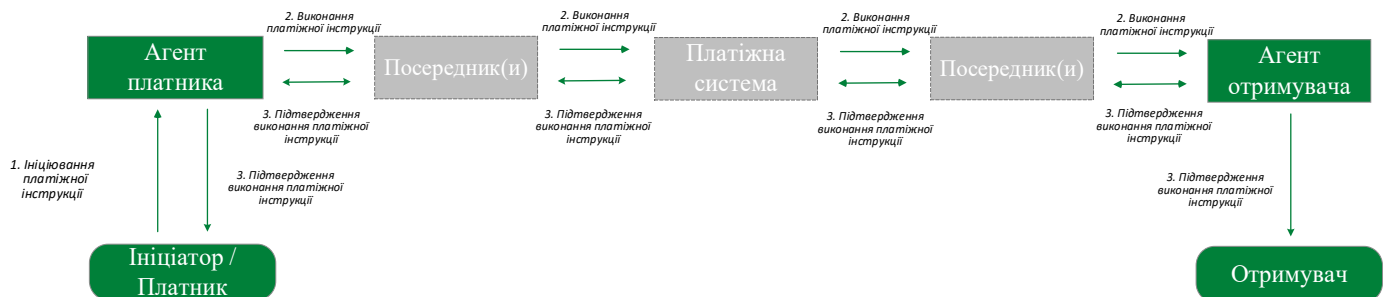
від 21.07.2022 10:18

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Рівень використання
camt.055	CustomerPaymentCancellationRequest	Запит на відкликання на рівні «клієнт-агент»	клієнт-агент
pain.013	CreditorPaymentActivationRequest	Запит на здійснення платіжної операції	клієнт-агент агент-агент
pain.014	CreditorPaymentActivationRequestStatusReport	Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції	клієнт-агент

1. Ініціювання та виконання платіжної інструкції.

26. Ініціатор (для цілей цього розділу стягувач не є ініціатором) має право оформити платіжну інструкцію в електронному вигляді або на паперовому носії.

27. Послідовність дій в бізнес-моделі переказу коштів з ініціативи платника з урахуванням задіяних процесів, подано на рисунку:

28. Модель обміну електронними повідомленнями при переказі коштів з ініціативи платника, подано на рисунку:

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

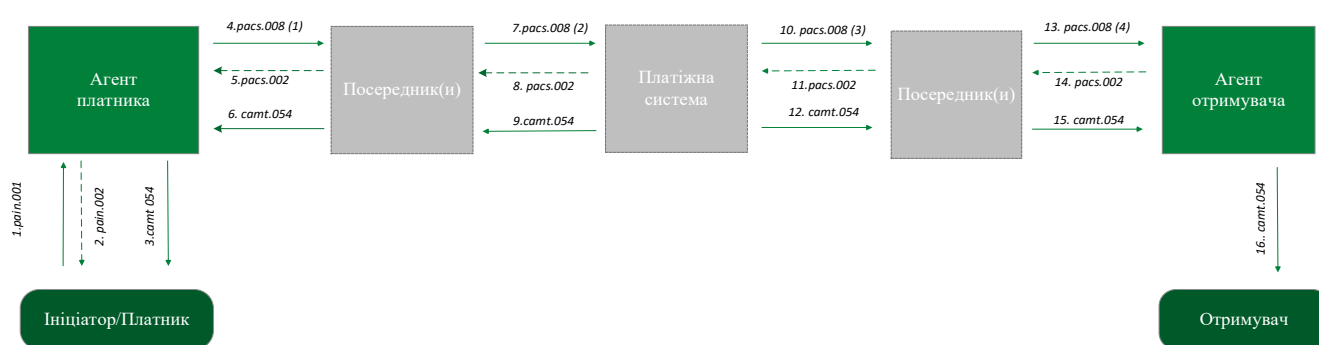
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

29. Ініціатор може ініціювати платіжну операцію, шляхом подання агенту платника платіжної інструкції на переказ коштів. Платіжна інструкція на переказ коштів в електронному виді формується ініціатором, який не є агентом, у вигляді платіжного повідомлення «Ініціювання платіжної інструкції клієнтом, pain.001» (далі - pain.001).

30. Платіжне повідомлення pain.001 може містити, як одну платіжну інструкцію, так і більше, ініційованих на різних отримувачів, що обслуговуються, як у одного агента, так і в різних агентів.

31. Платіжна інструкція/платіжне повідомлення має містити обов'язкові реквізити, що визначені в нормативно-правовому акті Національного банку, який регулює безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, та в структурі платіжного повідомлення формату ISO 20022.

32. Платіжне повідомлення pain.001 містить обов'язкові реквізити, які мають бути заповнені ініціатором та необов'язкові реквізити, які можуть залишатися не заповненими.

33. Ініціатор, який не є платником, може ініціювати платіжну операцію за платника та/або фактичного платника на користь отримувача та/або фактичного отримувача коштів шляхом формування та надання платіжного повідомлення pain.001 агенту платника.

34. Платник та агент платника, у разі ініціювання платником платіжної операції, шляхом формування платіжного повідомлення pain.001, можуть у відповідному договорі, встановити перелік реквізитів, які за наявності технічної

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

можливості, агент платника заповнює автоматично на підставі інформації, отриманої у процесі ідентифікації платника.

35. Платіжні операції, ініційовані агентами, здійснюються ними шляхом формування та подальшого надсилання платіжних інструкцій в електронному вигляді, у форматі:

1) платіжного повідомлення расс.008, якщо отримувачем коштів за цією платіжною інструкцією є фізична особа або юридична особа, що не є агентом або Державна казначейська служба України;

2) платіжного повідомлення «Кредитовий переказ агента на рівні агентів, расс.009» (далі - расс.009), якщо отримувачем коштів за цією платіжною інструкцією є агент, крім Державної казначейської служби України.

36. Ініціатор має право зазначати в платіжній інструкції дату валютування, яка не може бути пізніше 10 календарних днів після складання платіжної інструкції.

37. До настання дати валютування сума платіжної операції обліковується на відповідному рахунку агента платника.

38. Агент платника зобов'язаний забезпечити перерахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок агента отримувача протягом операційного дня в зазначену у платіжній інструкції дату валютування.

39. Агент платника перевіряє заповнення реквізитів платіжної інструкції, відповідно до вимог визначених в нормативно-правовому акті Національного банку, що регулює безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг та заповнення обов'язкових реквізитів, що визначені в структурі платіжного повідомлення рапн.001 відповідно до опису реквізитів, зазначених в цій структурі.

40. Агент платника та агент отримувача мають забезпечити прийняття, перевірку, оброблення та передачу обов'язкових реквізитів заповнених ініціатором.

41. Агент платника, агент отримувача та агенти посередники, що задіяні в ланцюгу проходження платіжного повідомлення мають забезпечити прийняття та передачу необов'язкових реквізитів заповнених ініціатором.

42. Агент платника у разі відмови у прийнятті наданої ініціатором платіжної інструкції повинен негайно повідомити про це ініціатора із зазначенням причини відмови.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

Агент платника, на отримане від ініціатора платіжне повідомлення rain.001 може надсилати у відповідь, електронне повідомлення «Звіт про статус платіжної інструкції/повідомлення клієнта, rain.002» (далі - rain.002). Електронне повідомлення rain.002 з негативним статусом, агент платника надсилає ініціатору негайно, після опрацювання платіжного повідомлення rain.001. Електронне повідомлення rain.002 з позитивним статусом є необов'язковим і агент платника ініціатору може його не надсилати.

43. Агент платника відмовляє ініціатору у виконанні платіжної операції, якщо реквізити платіжної інструкції/реквізити платіжного повідомлення заповнено з порушенням вимог щодо їх заповнення. Про причини відмови агент платника повідомляє ініціатора відповідним кодом в електронному повідомленні rain.002

44. Агент платника, отримавши зведену платіжну інструкцію (на паперовому носії)/платіжне повідомлення rain.001, що містить декілька платіжних інструкцій ініціатора, здійснює сортування цих платіжних інструкцій та формує на кожного агента отримувача окреме платіжне повідомлення рас.008, яке містить платіжні інструкції, ініційовані у тому числі і на різних отримувачів, які обслуговуються в одного агента.

45. Агент платника направляє сформовані платіжні повідомлення до агента отримувача, через платіжну систему та посередників (у разі їх наявності).

46. Агент отримувача зобов'язаний забезпечити зарахування суми коштів за платіжною операцією на рахунок отримувача протягом операційного дня надходження коштів на рахунок агента отримувача, якщо інший строк не встановлено договором.

47. Агент платника та агент отримувача, повідомляють клієнтів, рахунки яких вони обслуговують (платника та отримувача відповідно) про виконанні платіжні операції за їх рахунками шляхом формування та надсилання «Повідомлення про зарахування/списання коштів з рахунку, samt.054» (далі - samt.054). Повідомлення samt.054 надається агентом при умові, якщо таке надання обумовлено у відповідному договорі між агентом та клієнтом.

48. Агент платника та агент отримувача надають клієнтам, рахунки яких вони обслуговують, виписки щодо руху коштів за їх рахунками. Виписки агенти формують та надають клієнтам у форматі електронних повідомлень «Виписка за рахунком, samt.053» та/або «Звіт за рахунком, samt.052». Умови та строки надання виписок визначаються у відповідному договорі між агентом та клієнтом.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220
від 21.07.2022 10:18

49. Клієнт, на підставі відповідного договору, може запросити у агента, що обслуговує його рахунок, виписку або дублікат виписки, сформувавши та надіславши цьому агенту електронне повідомлення «Запит на створення звіту або виписки за рахунком або повідомлення про зарахування/списання коштів з рахунку, samt.060». Строк надання клієнту відповіді на електронне повідомлення samt.060, обумовлюється у відповідному договорі між агентом та клієнтом.

50. Ініціатор може відкликати платіжну інструкцію до моменту списання коштів з рахунку платника, або до настання дати валютування, за умови надання агенту платника розпорядження про відкликання платіжної інструкції до кінця операційного часу, що передує даті валютування.

51. Ініціатор для відкликання платіжної інструкції, надає агенту платника розпорядження за формою та в порядку, визначеними в договорі з агентом платника. Розпорядження про відкликання платіжної інструкції може подаватися ініціатором в електронному виді у форматі електронного повідомлення «Запит на відкликання на рівні «клієнт-агент», samt.055» (далі - samt.055).

52. Платіжна інструкція може бути відкликана лише в повній сумі.

53. Агент отримувача з метою встановлення належного отримувача коштів за платіжною операцією зобов'язаний перевірити в платіжній інструкції відповідність номера рахунку отримувача та коду отримувача і зарахувати кошти за платіжною операцією на рахунок отримувача лише в разі їх збігу.

У разі невідповідності номера рахунку та коду отримувача агент отримувача має право зупинити проведення платіжної операції на строк, який визначено нормативно правовим актом Національного банку України з питань здійснення безготівкових розрахунків в національній валюті користувачів платіжних послуг, зарахувати кошти на відповідний рахунок та почати розслідування (відповідно до розділу VI цього документа) для встановлення належного отримувача.

54. Агент отримувача, який не має наміру уточнювати номер рахунку та/або код отримувача, зобов'язаний повернути кошти агенту платника, не пізніше наступного робочого дня після їх надходження із зазначенням причини повернення.

55. Агент отримувача зобов'язаний перевірити тільки номер рахунку отримувача, що зазначений в платіжній інструкції, якщо код отримувача містить п'ять дев'яток, і зарахувати кошти лише за номером рахунку, якщо цей номер належить фізичній особі.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

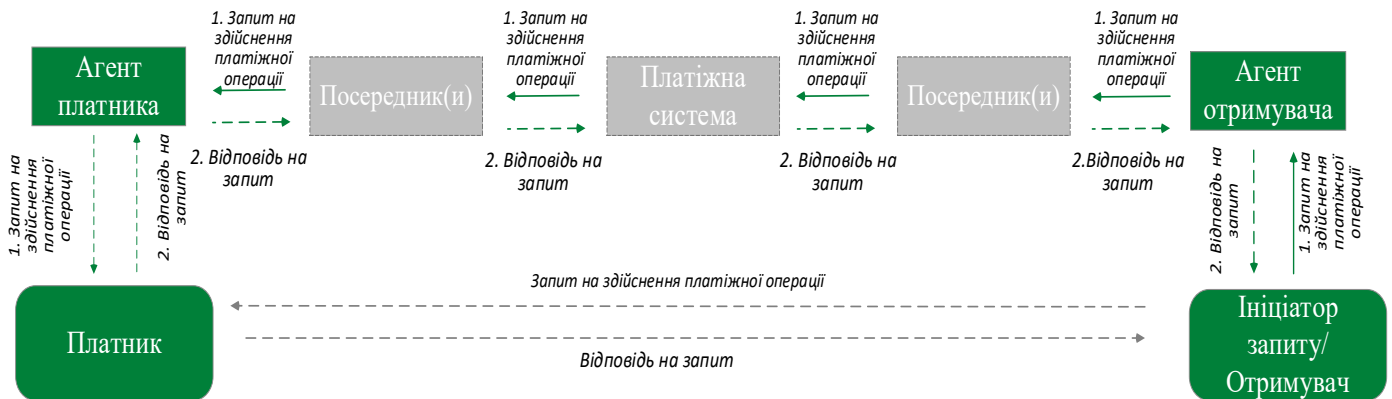
В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

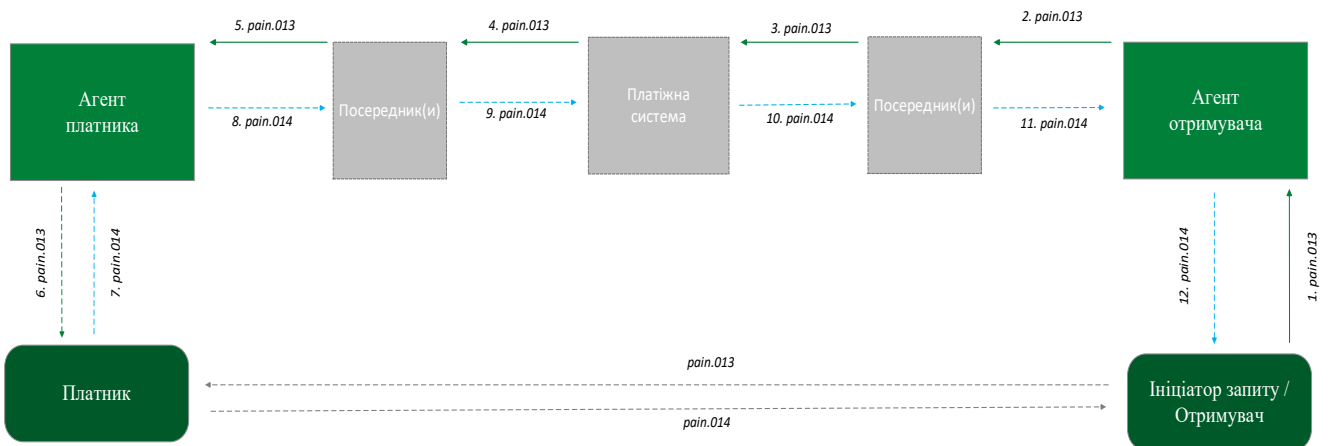
2. Ініціювання запиту на здійснення платіжної операції.

56. Отримувач має право надіслати платнику запит на здійснення платіжної операції, відповідно до якого, платник приймає відповідне рішення щодо виконання цього запиту.

57. Послідовність дій в бізнес-моделі при запиті на здійснення платіжної операції, подано на рисунку:

58. Модель проходження запиту на здійснення платіжної операції платником, подано на рисунку:

59. Отримувач надсилає платнику, через агентів та платіжну систему, запит на здійснення платіжної операції, шляхом формування та надсилання електронного повідомлення «Запит на здійснення платіжної операції, pain.013» (далі - pain.013).

60. Електронне повідомлення pain.013 формується отримувачем і надається агенту отримувача для подальшого надсилання платнику.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

61. Платник, отримавши запит на здійснення ним платіжної операції rain.013 має право:

1) ініціювати платіжну інструкцію на виконання запитуваної платіжної операції (платіжна інструкція може бути сформована у форматі платіжного повідомлення rain.001), або

2) сформувати у відповідь електронне повідомлення «Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції (rain.014)» (далі - rain.014) з негативним статусом, або

3) не реагувати на отримане електронне повідомлення rain.013. Електронне повідомлення rain.013, що ініційовано отримувачем на здійснення платіжної операції платником не є обов'язковим до виконання платником.

III. Ініціювання та виконання платіжної операції з повернення коштів.

62. Базову бізнес-модель повернення коштів описано в документі «Імплементация стандарту ISO 20022 в Україні. Кредитовий переказ на базі міжнародного стандарту ISO 20022, який розміщено на офіційному сайті Національного банку України.

63. Перелік електронних повідомлень, які використовуються для платіжної операції з повернення коштів:

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Рівень використання
pacs.002	FIToFIPaymentStatusReport	Звіт про статус на рівні агентів	агент-агент
pacs.004	PaymentReturn	Повернення коштів	агент-агент
camt.054	BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку	клієнт-агент агент-агент

64. Повернення коштів здійснюється у випадку помилкової, неналежної або неакцептованої платіжної операції, що була виконана, платіжної операції, що не може бути виконана, а також надлишково або необґрунтовано списаних (стягнутих) коштів.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

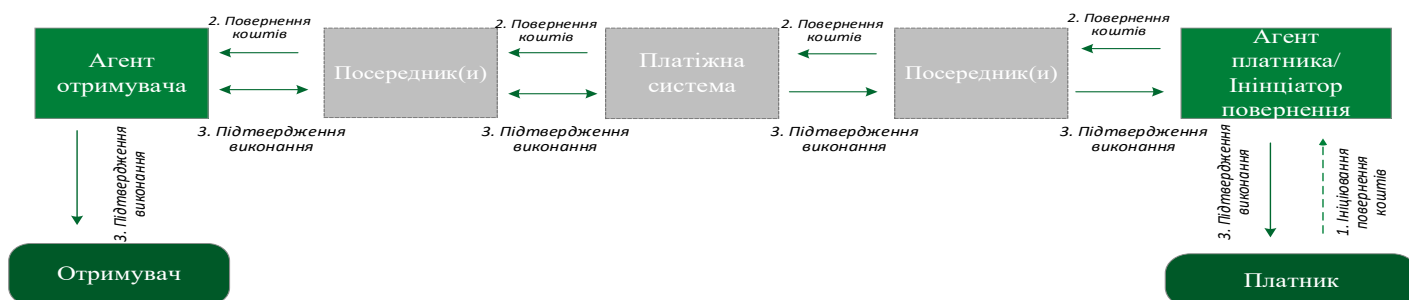
Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

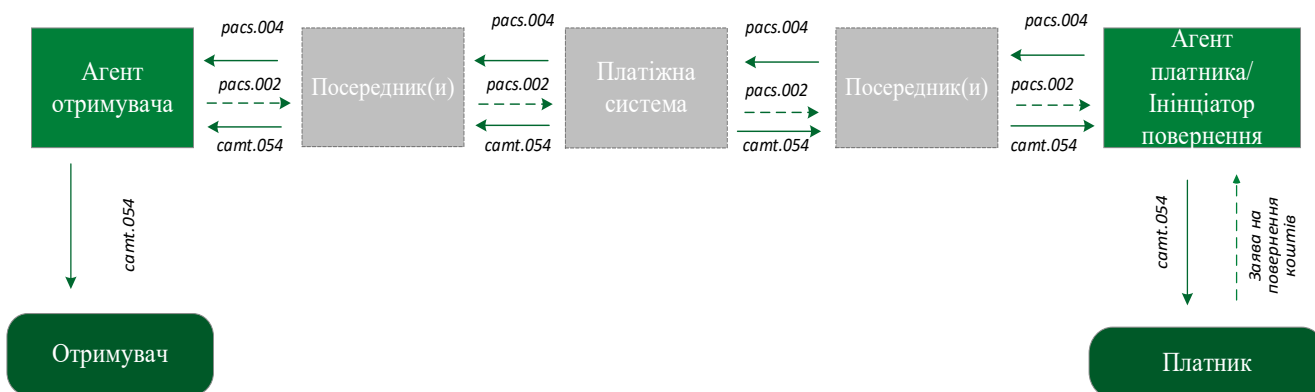

B/57-0013/54220
від 21.07.2022 10:18

65. Послідовність дій в бізнес-моделі повернення коштів, подано на рисунку:

66. Модель обміну повідомленнями при поверненні коштів, подано на рисунку:

67. Платіжна операція з повернення коштів здійснюється платіжним повідомленням «Повернення коштів, racs.004» (далі - racs.004).

68. При ініціюванні платіжної операції з повернення коштів ролі учасників змінюються на протилежні, а саме: отримувач стає платником, агент отримувача стає агентом платника, платник стає отримувачем, агент платника стає агентом отримувача.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

69. Платник може ініціювати платіжну операцію з повернення коштів, надавши агенту платника заяву на повернення коштів. Форма заяви на повернення коштів обумовлюється у відповідному договорі між клієнтом та агентом.

70. Агент платника, на підставі заяви на повернення коштів, що подана платником, виконує платіжну операцію з повернення коштів, шляхом списання коштів з рахунку платника, та формує платіжне повідомлення рас.004 і надсилає його отримувачу, через платіжну систему та/або посередників, у разі їх наявності.

71. Агент, у разі неможливості виконання платіжної операції з переказу коштів, або не надходженні уточнених даних про отримувача, від агента платника (у разі проведення розслідування), ініціює платіжну операцію з повернення коштів сформувавши і надіславши агенту отримувача через платіжну систему та/або посередників, у разі їх наявності, платіжне повідомлення рас.004, яке міститиме платіжну інструкцію на повернення коштів. Така операція з повернення коштів має здійснюватися з обов'язковим дотриманням строків, що визначені у нормативно-правовому акті Національного банку України з питань здійснення безготівкових розрахунків в національній валюті користувачів платіжних послуг.

72. Повернення коштів має відбуватися через той же ланцюг агентів, що проходила платіжна інструкція, кошти якої повертаються (за тими самими рахунками).

73. За відсутності можливості дотримання норм пункту 72 цієї глави та терміну, протягом якого зберігається платіжне повідомлення з платіжною інструкцією кошти якої повертаються, платник, що ініціює повернення коштів, подає агенту платника платіжну інструкцію на виконання платіжної операції з переказу коштів/платіжне повідомлення pain.001.

IV. Ініціювання та виконання дебетового переказу коштів без згоди платника.

74. Базові бізнес-моделі ініціювання та виконання дебетового переказу коштів без згоди платника (примусового списання (стягнення) коштів з рахунку платника) описані в документах: Імплементация стандарту ISO 20022 в Україні. Примусове списання (стягнення) коштів з рахунку платника – фізичної або юридичної особи (крім агентів) на базі міжнародного стандарту ISO 20022, та

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

Імплементація стандарту ISO 20022 в Україні. Примусове/безспірне списання та стягнення коштів з рахунку платника, який є агентом, на базі міжнародного стандарту ISO 20022, які розміщено на офіційному сайті Національного банку.

75. Перелік електронних повідомлень, які використовуються для ініціювання та виконання дебетового переказу коштів без згоди платника:

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Рівень використання
pacs.002	FIToFIPaymentStatusReport	Звіт про статус на рівні агентів	агент-агент
pain.013	CreditorPaymentActivationRequest	Запит на здійснення платіжної операції	клієнт-агент агент-агент
pain.014	CreditorPaymentActivationRequestStatusReport	Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції	клієнт-агент агент-агент
pacs.008	FIToFICustomerCreditTransfer	Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів	агент-агент
pacs.010	FinancialInstitutionDirectDebit	Списання коштів фінансової установи (агента)	агент-агент
pacs.009	FinancialInstitutionCreditTransfer	Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів	агент-агент
camt.054	BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку	клієнт-агент агент-агент
camt.055	CustomerPaymentCancellationRequest	Запит на відкликання на рівні клієнт-агент	клієнт-агент
camt.056	FIToFIPaymentCancellationRequest	Запит на відкликання на рівні агентів	агент-агент
camt.029	ResolutionOfInvestigation	Звіт щодо статусу розслідування	клієнт-агент агент-агент

76. Послідовність дій бізнес-моделі з урахуванням задіяних в ній процесів і ролей при примусовому списанні (стягнення) коштів з рахунку платника, подано на рисунку:

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

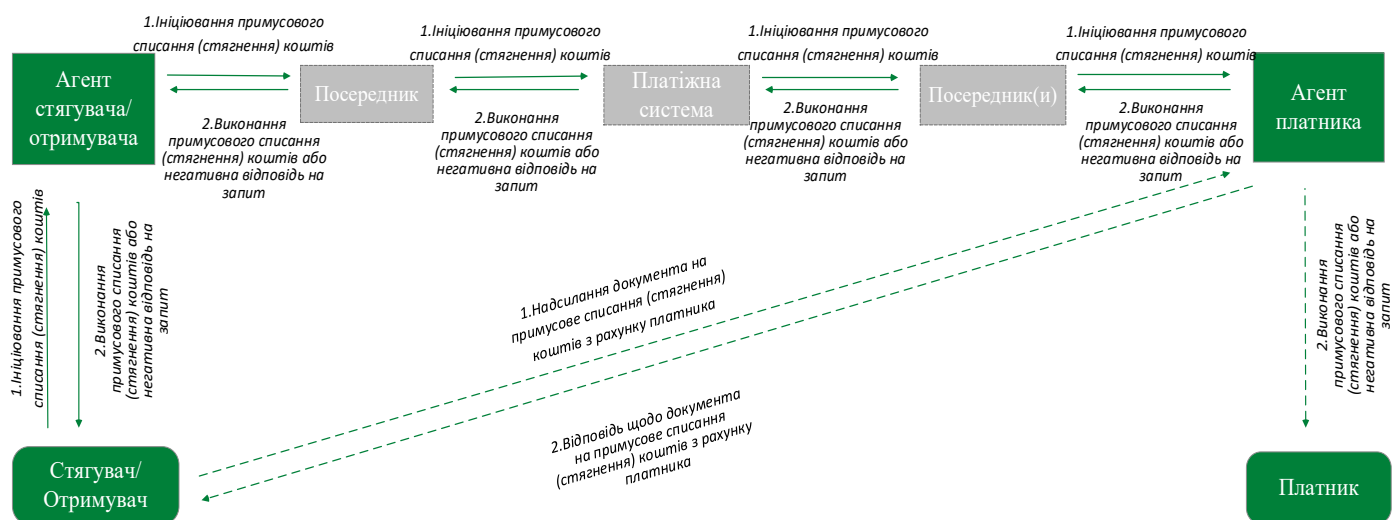
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

77. Послідовність дій з обміну повідомленнями при примусовому списанні (стягненні) коштів з рахунку платника, подано на рисунку:

78. Стягувач (для цілей цього розділу, у ролі стягувача не розглядаються Національний банк та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб) має право:

- надати агенту платника платіжну інструкцію на виконання примусового списання (стягнення) коштів з рахунку платника без використання електронних повідомлень стандарту ISO 20022, або
- сформулювати та надіслати запит на здійснення платіжної операції на виконання примусового списання (стягнення) у вигляді електронного повідомлення pain.013.

79. Стягувач, який здійснює обмін документами щодо примусового списання (стягнення) з агентом, який обслуговує платника, без використання

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

електронних повідомлень стандарту ISO 20022 (поза межами СЕП), використовує для такого обміну:

- телекомунікаційні мережі, або
- доставляння документів самостійно (стягувач, представник/повірений, помічник приватного виконавця), або
- надсилання рекомендованим або цінним листом.

Зворотній зв'язок (повернення стягувачу агентом платника, платіжної інструкції стягувача на примусове списання, у разі неможливості його виконання) відбувається тим самим шляхом, яким документ надійшов.

80. Електронне повідомлення pain.013 формується стягувачем і надається агенту отримувача (стягувача) для подальшого надсилання агенту платника.

81. Агент платника отримавши платіжну інструкцію стягувача на списання (стягнення) коштів з рахунку платника/електронне повідомлення pain.013, що ініційовано на виконання примусового списання (стягнення) коштів з рахунку платника, здійснює списання коштів з рахунку платника без отримання згоди платника (на підставі встановлених законодавством України виконавчих документів та судових рішень).

82. Платіжна інструкція стягувача на списання (стягнення) коштів з рахунку платника/Запит на здійснення платіжної операції, що ініційовано на виконання примусового списання (стягнення) коштів з рахунку платника є обов'язковим до виконання.

83. Виконання агентом платника списання коштів з рахунку платника фізичної особи або юридичної особи, що не є агентом, здійснюється у строк визначений в нормативно-правовому акті Національного банку, що регулює безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг.

84. Виконання агентом платника списання коштів з рахунку платника, який є агентом, здійснюється у строк визначений в нормативно-правовому акті Національного банку, що регулює виконання міжбанківських платіжних операцій в національній валюті.

85. Списані кошти агент платника платіжною інструкцією переказує отримувачу. Платіжну інструкцію агент платника формує у вигляді платіжного повідомлення рас.008 (незалежно від способу доставляння документів на списання (стягнення)).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

86. Агент платника, на початку операційного часу наступного операційного дня, повідомляє стягувача (отримувача), електронним повідомленням rain.014, про неможливість списання коштів з рахунку платника із зазначенням причини повернення згідно з нормами, визначеними в нормативно-правовому акті з питань здійснення безготівкових розрахунків в національній валюті користувачів платіжних послуг, якщо коштів на рахунку платника немає і протягом попереднього операційного дня кошти на його рахунок не надходили.

87. Стягувач може відкликати свій запит на здійснення платіжної операції, що ініційовано на виконання примусового списання (стягнення), подавши агенту отримувача відповідне розпорядження. Розпорядження на відкликання запиту на здійснення платіжної операції стягувач може подати у вигляді сформованого електронного повідомлення samt.055.

88. Агент отримувача, на підставі, отриманого від стягувача, електронного повідомлення samt.055, формує та надсилає до агента платника, через платіжну систему та/або посередників (у разі їх наявності), електронне повідомлення samt.056.

89. Агент платника виконує розпорядження стягувача на відкликання запиту на здійснення платіжної операції лише до моменту списання ним коштів з рахунку платника.

90. Агент платника, отримавши електронне повідомлення samt.056, до моменту списання коштів з рахунку платника, повідомляє стягувача, про виконання його розпорядження на відкликання запиту на здійснення платіжної операції, сформувавши та надіславши до стягувача, електронне повідомлення «Звіт щодо статусу розслідування, samt.029» (далі - samt.029).

91. Агент платника, отримавши електронне повідомлення samt.056, до отримання електронного повідомлення rain.013, має зберігати його протягом терміну визначеного для зберігання електронних повідомлень, який встановлено нормативно-правовим актом Національного банку України з питань виконання міжбанківських платіжних операцій в національній валюті, і не виконувати запит на здійснення платіжної операції, що міститься в електронному повідомленні rain.013, якщо такий надійде протягом цього терміну.

92. Агент платника, отримавши електронне повідомлення samt.056, після списання коштів з рахунку платника, залишає електронне повідомлення samt.056 без виконання і у відповідь електронне повідомлення samt.029 не надсилає. Про те,

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220
від 21.07.2022 10:18

що кошти з рахунку платника вже списано і відкликання запиту на здійснення платіжної операції не відбулося, стягувач (отримувач) дізнається за фактом надходження таких коштів на його рахунок.

У разі, якщо стягувач і отримувач різні особи, то питання інформування стягувача про зарахування коштів на рахунок отримувача вирішується шляхом інформаційної взаємодії між ними та/або їхнім агентом.

V. Ініціювання та виконання дебетового переказу коштів за дорученням (згодою) платника.

93. Бізнес-модель дебетового переказу коштів за дорученням платника, на базі стандарту ISO 20022, описано в документі «Імплементация стандарту ISO 20022 в Україні. Кредитовий переказ на базі міжнародного стандарту ISO 20022, який розміщено на офіційному сайті Національного банку.

94. Перелік електронних повідомлень, які використовуються для ініціювання та виконання дебетового переказу за дорученням платника:

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Рівень використання
pain.013	CreditorPaymentActivationRequest	Запит на здійснення платіжної операції	клієнт-агент агент-агент
pain.014	CreditorPaymentActivationRequestStatusReport	Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції	клієнт-агент агент-агент
pacs.002	FIToFIPaymentStatusReport	Звіт про статус на рівні агентів	агент-агент
pacs.008	FIToFICustomerCreditTransfer	Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів	агент-агент
camt.054	BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку	клієнт-агент агент-агент

95. Послідовність дій в бізнес-моделі при ініціюванні та виконанні дебетового переказу коштів за дорученням платника, подано на рисунку:

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

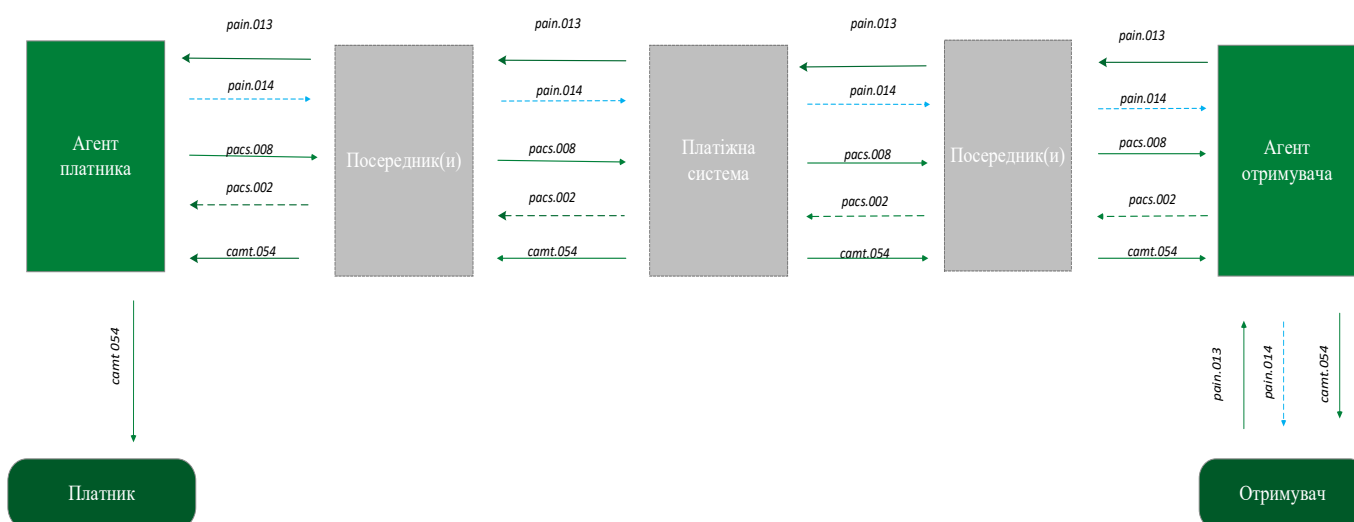

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

96. Модель проходження електронних повідомлень при ініціюванні та виконанні дебетового переказу коштів за дорученням платника, подано на рисунку:

97. Отримувач має право надіслати платнику запит на здійснення платіжної операції, шляхом формування та надсилання електронного повідомлення pain.013.

98. Електронне повідомлення pain.013 формується отримувачем і надсилається агенту отримувача для подальшого надсилання платнику.

99. Платник у відповідному договорі, може надати право (доручити) агенту платника ініціювати платіжну інструкцію за платника.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

100. Агент платника отримавши електронне повідомлення rain.013, що ініційовано на виконання платіжної операції платником, на підставі відповідного договору з платником, здійснює дебетування рахунку платника (за згодою). За відсутності такого договору (платник не надавав згоду на відповідне дебетування його рахунку), агент платника надсилає, отримане електронне повідомлення rain.013 платнику, для прийняття відповідного рішення. Платник отримавши електронне повідомлення rain.013, діє відповідно до пункту 61 глави 2 розділу II цього документа.

101. Агент платника виконує електронне повідомлення rain.013, шляхом дебетування рахунку платника, за попередньою згодою платника (на підставі відповідного договору між платником та агентом платника).

102. Виконання агентом платника списання коштів з рахунку платника здійснюється у строк визначений в договорі між платником та агентом платника.

103. Списані кошти агент платника, платіжним повідомленням pacs.008, переказує отримувачу.

VI. Винятки та розслідування.

104. Процеси обміну повідомленнями при виникненні нестандартних ситуацій (винятків) та проведення розслідувань за платіжними операціями описані в документі «Імплементація стандарту ISO 20022. Винятки та розслідування по платіжних операціях на базі міжнародного стандарту ISO 20022», який розміщено на офіційному сайті Національного банку.

105. Перелік електронних повідомлень, які використовуються при виникненні нестандартних ситуацій:

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Рівень використання
camt.026	UnableToApply	Запит у зв'язку з неможливістю виконання	клієнт-агент агент-агент
camt.027	ClaimNonReceipt	Запит про неотримання коштів	клієнт-агент агент-агент
camt.055	CustomerPaymentCancellationRequest	Запит на відкликання на рівні «клієнт-агент»	клієнт-агент

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B20400000601200009B530000
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220
від 21.07.2022 10:18

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Рівень використання
camt.087	RequestToModifyPayment	Запит про уточнення реквізитів платіжної інструкції	клієнт-агент агент-агент
camt.056	FIToFIPaymentCancellationRequest	Запит на відкликання на рівні агентів	агент-агент
camt.036	DebitAuthorisationResponse	Відповідь щодо запиту на авторизацію дебетування рахунку	клієнт-агент
camt.037	DebitAuthorisationRequest	Запит на авторизацію дебетування рахунку	клієнт-агент
camt.029	ResolutionOfInvestigation	Звіт щодо статусу розслідування	клієнт-агент агент-агент
camt.054	BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування/списання коштів з рахунку	клієнт-агент агент-агент

106. Агент отримувача, у разі невідповідності номера рахунку та коду отримувача має право зупинити проведення платіжної операції на строк, який визначено нормативно правовим актом Національного банку України з питань здійснення безготівкових розрахунків в національній валюті користувачів платіжних послуг, зарахувати кошти на відповідний рахунок та почати розслідування для встановлення належного отримувача.

107. Агент отримувача, у разі якщо платіжна операція є підозрілою, має право зупинити проведення такої платіжної операції на строк та у спосіб, що визначені законодавством з питань фінансового моніторингу.

108. Послідовність дій бізнес-моделі при розслідуванні щодо уточнення реквізитів отримувача, подано на рисунку:

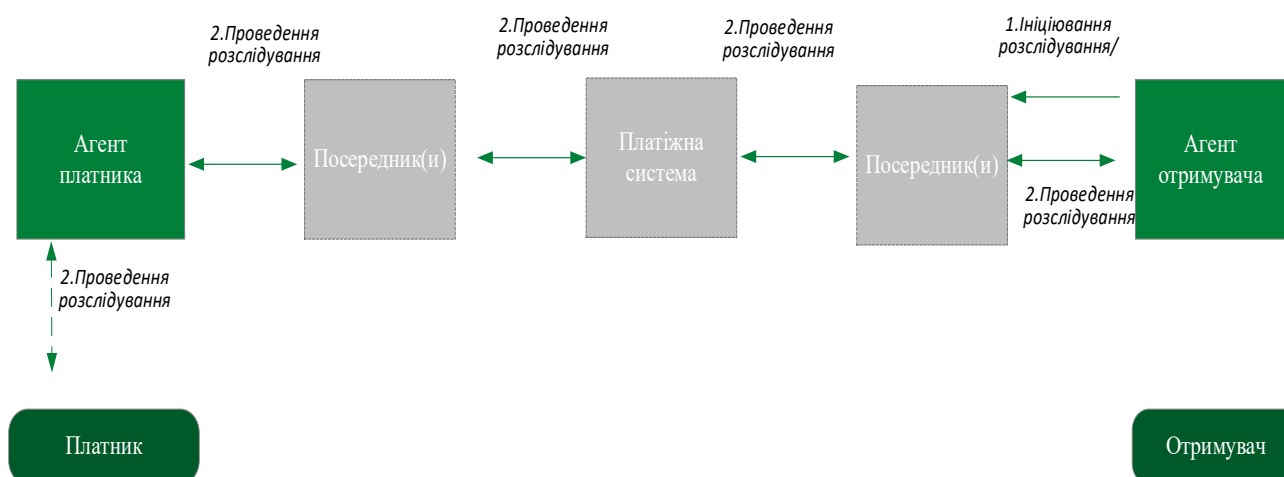
ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

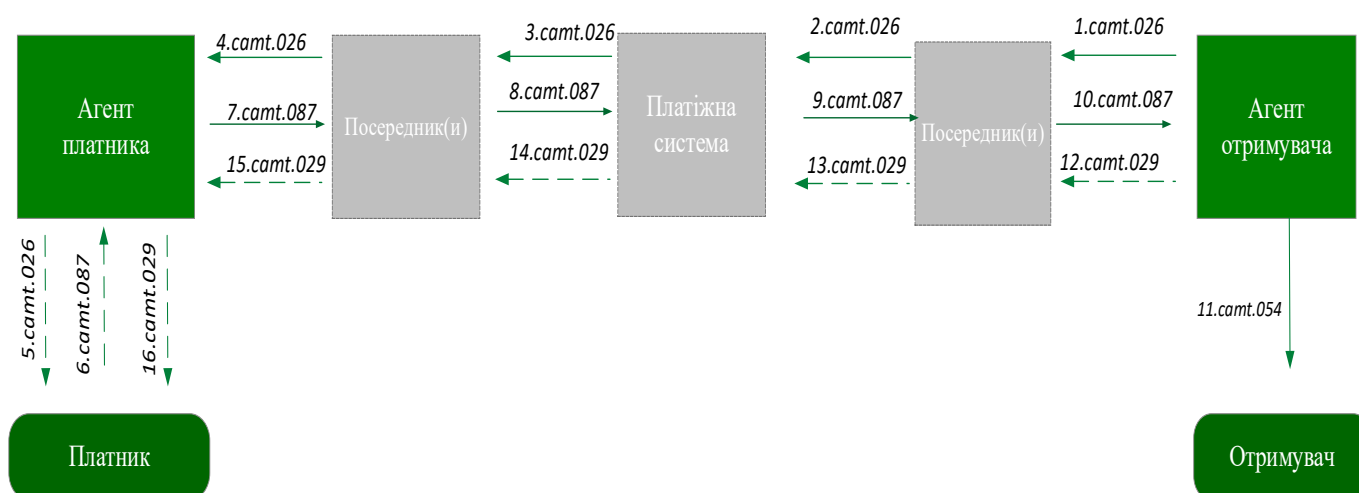
Національний банк України

В/57-0013/54220
від 21.07.2022 10:18

109. Модель проходження електронних платіжних повідомлень при проведенні розслідування щодо уточнення реквізитів отримувача, подано на рисунку:

110. Агент отримувача, для встановлення належного отримувача або в іншому випадку передбаченому законодавством, може надіслати агенту платника через платіжну систему та посередників (у разі їх наявності) запит щодо уточнення номера рахунку та/або коду отримувача та/або інших реквізитів (у тому числі призначення платежу). Запит надсилається у форматі електронного повідомлення «Запит у зв'язку з неможливістю виконання, camt.026» (далі - camt.026).

111. Агент платника, у разі якщо платіжна операція, яка потребує уточнення ініціювалася платіжним повідомленням pain.001, пересилає отримане повідомлення camt.026 платнику, для уточнення реквізитів.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

112. Платник, у відповідь на електронне повідомлення camt.026, може сформувати та надіслати агенту платника:

- електронне повідомлення «Запит на уточнення реквізитів платіжної інструкції, camt.087» (далі – camt.087), яке містить уточнені реквізити, або
- електронне повідомлення camt.055, яке містить запит на повернення коштів за платіжною операцією.

113. Агент платника у відповідь на електронне повідомлення camt.026 може:

- у разі, якщо не виконувалася вимога пункту 111 цієї глави, сформувати та/або направити до агента отримувача, електронне повідомлення camt.087, яке містить уточнені реквізити, або
- на підставі отриманого від платника електронного повідомлення camt.055, або самостійно, сформувати та направити до агента отримувача, електронне повідомлення «Запит на відкликання на рівні агентів, camt.056» (далі - camt.056), яке містить запит на повернення коштів за платіжною операцією.

114. Агент отримувача у разі надання агентом платника уточнених даних щодо номера рахунку та/або коду отримувача має зарахувати кошти на рахунок отримувача протягом операційного дня після отримання уточнених реквізитів.

115. Агент отримувача, у разі неможливості встановлення належного отримувача, або у разі не надходження уточнених реквізитів щодо номера рахунку та/або коду отримувача від агента платника, не пізніше четвертого робочого дня, після надходження коштів, зобов'язаний повернути їх агенту платника.

116. Агент отримувача, який не має наміру уточнювати номер рахунку та/або код отримувача, зобов'язаний повернути кошти агенту платника, не пізніше наступного робочого дня після їх надходження із зазначенням причини повернення.

117. Агент платника, може сформувати та надіслати запит до агента отримувача, на повернення коштів за успішно здійсненою платіжною операцією, яка після виконання виявилася помилковою, неналежною або неакцептованою. Такий запит формується у вигляді електронного повідомлення camt.056.

118. Агент отримувача, виконує запит на повернення коштів, які були зараховані на рахунок отримувача, лише після отримання згоди отримувача на таке повернення. Агент отримувача для отримання такої згоди формує та надсилає отримувачу електронне повідомлення «Запит на авторизацію дебетування рахунку, camt.037» (далі – camt.037).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000
Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220
від 21.07.2022 10:18

119. Отримувач, у разі надання згоди на повернення неналежних йому коштів, у відповідь на отримане електронне повідомлення samt.037, формує та надсилає агенту отримувача, електронне повідомлення «Відповідь щодо запиту на авторизацію дебетування рахунку, samt.036».

120. Платник або агент платника (на підставі відповідної заяви платника), у разі неотримання коштів отримувачем, може сформулювати та надіслати агенту отримувача електронне повідомлення «Запит про неотримання коштів, samt.027» (далі - samt.027). У відповідь на електронне повідомлення samt.027, агент отримувача формує та надсилає електронне повідомлення samt.029 із зазначенням інформації:

- кошти зараховано отримувачу (зазначається дата зарахування коштів), або
- кошти не було зараховано отримувачу (зазначається причина невиконання платіжної операції).

VII. Рекомендації щодо форми електронних повідомлень на паперовому носії.

1. Рекомендації для відтворення електронних повідомлень на паперовому носії.

Паперова форма складається з загальної (блок А), основної (блок В) та заключної (блок С) частин електронного повідомлення стандарту ISO 20022, які відділяються одна від одної пустим рядком.

Якщо заключна частина не містить заповнених реквізитів, то ця частина на паперовому носії не відтворюється.

Якщо основна частина містить декілька платіжних інструкцій/запитів та повторювані блоки інформації, то вони також відділяються пустим рядком.

Якщо повідомлення містить декілька платіжних інструкцій, має бути можливість виокремити і відтворити в паперовій формі окремо кожну платіжну інструкцію.

У верхній частині, по середині аркуша, зазначається назва електронного повідомлення, так як вона визначена у повідомленні українською мовою, жирним шрифтом, яка відділяється від загальної частини пустим рядком.

В кожній частині повідомлення зазначаються всі наявні назви реквізитів (українською мовою) та дані якими ці реквізити заповнені, в порядку їх розміщення в схемі електронного повідомлення.

Незаповнені даними реквізити, в паперовій формі не відображаються.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

B/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18

Після заключної частини розміщуються підписи уповноважених осіб, які мають право посвідчувати документи, що стосуються надання платіжних послуг згідно з внутрішніми документами агента.

Паперова форма відтворюється на аркушах формату А4 (210х297 мм) і має такі відступи:

від верхнього та правого краю аркуша – 20 мм;

від лівого краю аркуша – 10 мм.

Рекомендований шрифт - Times New Roman, не менше 12 пт, текстового редактора Microsoft Word. Шрифти з нахилом використовувати не рекомендується.

Назва кожного реквізиту відображається з нового рядка, без відступу, після назви реквізиту проставляється символ «:» (дві крапки) і через пробіл зазначаються дані, якими заповнюється реквізит. Дані, якими заповнюється реквізит виділяється жирним шрифтом.

Дата і час відображаються в форматі ДД.ММ.РРРР та ГГ:ХХ:СС.

При відтворенні кодів рекомендується надавати їх значення з довідників кодів ISO 20022 українською мовою, які розміщено на офіційному сайті Національного банку.

2. Рекомендації щодо заповнення клієнтом платіжної інструкції на паперовому носії.

Платіжна інструкція на паперовому носії подається клієнтом в довільній формі із зазначенням всіх обов'язкових реквізитів у порядку їх розміщення, як це зазначено в нормативно-правовому акті Національного банку України з питань здійснення безготівкових розрахунків в національній валюті користувачів платіжних послуг.

Платіжна інструкція може бути доповнена необов'язковими реквізитами.

Платіжна інструкція на паперовому носії має розміщуватися на аркушах формату А4 (210х297 мм).

Рекомендований шрифт - Times New Roman, не менше 12 пт, текстового редактора Microsoft Word. Шрифти з нахилом використовувати не рекомендується.

Назва кожного реквізиту розміщується з нового рядка, без відступу, після назви реквізиту проставляється символ «:» (дві крапки) і через пробіл зазначаються дані, якими заповнюється реквізит. Дані, якими заповнюється реквізит виділяється жирним шрифтом, або заповнюються від руки.

Платіжна інструкція на паперовому носії на одному аркуші має містити розпорядження на виконання лише одної платіжної операції.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Поддєрьогін Андрій Анатолійович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000601200009B530000

Дійсний до: 23.12.2023 15:56:44

Національний банк України

В/57-0013/54220

від 21.07.2022 10:18